Preiļu rajona CENTRĀLĀ BIBLIOTEKA

VIENOTI LATVIJAI!

NOVADNIEKS

CETURTDIEN, 1990. gada 30. augustā

PREIĻU RAJONA LAIKRAKSTS

Nr. 103 (6107)
Maksā 3 kap.

□ Kā atzvadītajos septiņos mēnešos veicies agrofirmas «Sarkanais Oktobris» Preiļu siera rūpnīcas ļaudīm!

Saražotas 1548 tonnas sviesta, 515 tonnas piena cukura, kas ir nedaudz vairāk par plānoto. Bet siera ražošana šogad mazliet sarukusi. Iemesls — samazinājusies izejvielu piegāde.

Rūpnīcā akūta kļuvusi nepieciešamība atjaunināt ražošanas iekārtas, un šis tas tiek darīts pašu spēkiem. Piena cukura cehā, piemēram, tiek uzstādīts astoņtonnīgs vakuumiztvaices aparāts, notiek katlu mājas paplašināšana. Un tomēr jautājums par uzņēmuma modernizēšanu joprojām paliek atklāts.

□ ATTĒLOS: Preiļu siera rūpnīcas labākie strādnieki — aparātu uzraudzītājs piena cukura cehā Pāvels Kalinovskis un sviesta gatavotāja Zenta Putāne.

Jāņa SILICKA foto

Vispirms tehnika, pēc tam — zviedri paši...

Kārtējā zemnieku sanāksme bija neparasti rosīga. Vispirms jau tāpēc, ka 21 jaunsaimniekam izsniedza zemes lietošanas aktus. Bet vislielākā spriedze sākās tad, kad brīvzemnieki sāka lozēt, kam pienākas no Zviedrijas atsūtītās lauksaimniecības mašīnas (mūsu zemniekiem iedalītas 28 mašīnas).

Kuri tad kļuva par laimīgo ložu īpašniekiem? Pieckorpusu arklu saņems V. Kļavinska no kolhoza «Nākotne», divkorpusu arklus — J. Pauniņš no Rudzātiem (starp citu — rudzātiešiem izlozē krita piecas tehnikas vienības) un Upmalas jaunsaimnieks P. Brakovskis, graudu sējmašīnu — H. Vibornais no Riebiņu pagasta. Jaunsaimnieki savā īpašumā ieguva arī ecēšas, siena dakšas, kartupeļu stādāmo mašīnu, siena ārdītāju un citu tehniku. To vietā, kuri kaut kādu iemeslu dēļ nevarēja ierasties uz izlozi, lozes vilka maza simpātiska meitene.

Zviedru tehniku jaunsaimnieki pašlaik jau saņem Rušonas bāzē.

Mūsu rajonu apmeklēja Zviedrijas fermeru viceprezidents Sture Jonssona kungs un Zviedrijas valdības locekļu delegācija (20 cilvēki). Zviedrijas fermeri šī brauciena laikā pabija gan Krievijā, gan arī Latvijā, Lietuvā un Igaunijā. Viesus brauciena pa republiku pavadīja Latvijas Zemnieku federācijas locekļi, bet pa mūsu rajonu — arī agrorūpnieciskās apvienības priekšsēdētāja vietnieks I. Jeršovs un zemnieku pārstāvis J. Pastars.

● Preiļu rajonu apmeklēja Zviedrijas fermeru delegācija, kuru vadīja zviedru fermeru viceprezidents S. Jonssona kungs. Vai šai vizitei sekos arī konkrēta sadarbība? Tas būs atkarīgs no tā, cik lietpratīgi mūsu jaunsaimnieki saimniekos...

Kāpēc mēs bijām ieinteresēti, lai zviedri apmeklētu mūsu rajonu? Kāpēc viesus vedām tieši uz Sērmo un Čaunānu jaunsaimniecībām Galēnu pusē? Vai zviedru fermeriem tas bija tūrisma vai lietišķs brauciens? Atbildot uz šiem jautājumiem, Ivans Jeršovs pastāstīja:

— Kad uzzinājām, ka mums ir iespēja uzņemt savā rajonā augsti attīstītas valsts fermerus, izlēmām, ka zviedri jāved uz Sērmo un Čaunānu jaunsaimniecībām, jo tās, mūsuprāt, patlaban ir visperspektīvākās — gan materiāli tehniskā nodrošinājuma, gan ekonomiskā ziņā. Sērmajiem, piemēram, jau ir 10 slaucamās govis, 16 nobarojamie liellopi, 12 aitas. Čaunāni tur 7 govis, 13 nobarojamos jaunlopus, 20 aitas, 6 sivēnmātes. Sagādāta nepieciešamā tehnika, zem jumta jau saimniecības ēkas (Čaunāniem vajadzēja būvēt arī māju).

Mēs ņēmām vērā, ka zviedru fermeri nebrauc skatīties mūsu nabadzību, mūsu neprasmi saimniekot. Gluži otrādi — viņi vēlējās noskaidrot, cik nopietni mēs strādājam, vai šī fermeru kustība nav kārtējā tukšā plātīšanās, kā tas jau ne reizi bijis, un līdz ar to — vai vērts sadarboties ar Baltijas jaunsaimniekiem. Zviedri iecerējuši izveidot savas tehnoloģijas un reklāmas centrus. Mēs savukārt uzskatījām, ka tādam centram vajadzētu atrasties Latgalē. Konkrēti — šim nolūkam varētu izmantot divas Galēnu puses jaunsaimniecības.

Šodien vēl grūti pateikt, vai kaimiņvalsts bagātajiem, pieredzējušajiem un prātīgajiem fermeriem iepatikās mūsu brīvzemnieki, vai viņi tajos saskatīja nākamos partnerus, vai gribēs sadarboties? Un — vai ar laiku zviedru tehnika mūsu jaunsaimniekiem nebūs tikai laimīga «loze», bet būs redzama visās jaunsaimniecībās?

Neliels gaismas stariņš jau pavīdējis, jo noformēts savstarpējo nodomu protokls par palīdzības sniegšanu visu triju Baltijas valstu zemniekiem. Zviedrijas fermeru viceprezidents to iesniegs izskatīšanai savai valdībai. Bet par to, ka kaimiņvalsts jau šodien ir ieinteresēta propagandēt savu lauksaimniecības tehniku pie mums, vairs nav jāšaubās.

Aina IĻJINA

Sākas parakstīšanās

✦ Saruna ar Latvijas Republikas Sakaru ministrijas preses izplatīšanas apvienības Preiļu rajona nodaļas priekšnieci Anastasiju Černobrovu.

— Kad sāksies un beigsies parakstīšanās uz preses izdevumiem 1991. gadam?

— Parakstīšanās uz rajonu, republikāniskajiem un centrālajiem laikrakstiem un žurnāliem, kā arī uz zinātniski tehniskās informācijas izdevumiem sāksies 3. septembrī un beigsies 31. oktobrī. Lūgums parakstīšanos neatlikt uz pēdējo laiku: ja paredzētais parakstīšanās uzdevums būs izpildīts, to var noslēgt agrāk.

Uz ārzemju preses izdevumiem parakstīšanās notiks no 1. līdz 31. oktobrim.

Parakstīšanās uz 22 centrālajiem izdevumiem bez limitēta.

Citu republiku preses izdevumus varēs pasūtīt tikai preses izplatīšanas apvienības rajona nodaļā Preiļos un Līvānu preses parakstīšanas punktā.

— Kādas īpatnības šogad ir laikrakstu un žurnālu abonēšanā?

— Laikrakstu un žurnālu abonēšanas maksa 1991. gadam sastāv no attiecīgā izdevuma cenas (tā sakarā ar papīra un poligrāfijas pakalpojumu padārdzināšanos ir augstāka nekā līdz šim) un maksas par piegādi. Latvijas Republikas izdevumiem abonēšanas maksa katalogā norādīta iedaļā «Abonēšanas maksa kopā». Par ikreizēju laikraksta viena eksemplāra piegādi būs jāmaksā 1,62, par žurnāla — 8.32 kapeikas.

Noformējot parakstīšanos uz laikrakstiem un žurnāliem, nepieciešams:

□ rūpīgi iepazīties ar katalogā ietvertajiem izdevumiem un parakstīšanās noteikumiem;

□ precīzi un salasāmi aizpildīt abonementu katram izdevumam atsevišķi;

□ aizpildot abonementā iedaļu «Abonēšanas maksa», jāieraksta tā summa, kura katalogā norādīta iedaļā «Abonēšanas maksa kopā»;

□ apmaksātais abonements jāsaglabā līdz parakstīšanās termiņa beigām.

— Kas veiks parakstīšanos uz preses izdevumiem?

— Paši abonenti preses izplatīšanas apvienības rajona nodaļā Preiļos un Līvānu preses izplatīšanas punktā, kā arī 6. kioskā Preiļu SCO teritorijā, sakaru nodaļas, pastnieki un sabiedriskie preses izplatītāji. Sakaru nodaļām un pastniekiem par parakstīšanās noformēšanu paredzēta samaksa.

— Nosauciet, lūdzu, rajonā populārāko laikrakstu jaunās parakstīšanās cenas?

— Laikraksta «Sovetskaja molodež» gada abonēšanas un piegādes maksa ir 34,06 rubļi, «Latvijas Jaunatnes» (to varēs pagaidām pasūtīt tikai uz 6 mēnešiem) — 14,11 rubļi, «Cīņa» — 24,10 rubļi, «Sovetskaja Latvija» — 34,06 rubļi, «Lauku Avīze» — 8,64 rubļi. Rajona avīzes «Novadnieks» gada abonēšanas cena kopā ar maksu par piegādi būs 13,92 rubļi.

Anastasiju Černobrovu iztaujāja

Jānis GURGONS

Paziņojums lasītājiem

Pēdējās dienās redakcija saņem priekšlikumus no lasītājiem par to, kādai būt rajona avīzei 1991. gadā. Cita vidū izskan ierosinājumi atjaunot televīzijas programmu publicēšanu rajona laikrakstā.

Šajā sakarībā, ņemot vērā lasītāju lūgumus, redakcija paziņo, ka, sākot ar 1991. gada 1. janvāri, publicēsim rajona avīzē republikas un Centrālās televīzijas raidījumu programmas.

Par Preiļu rajona Tautas deputātu padomes kārtējās sesijas sasaukšanu

Preiļu rajona Tautas deputātu padomes sesija sāks darbu 12. septembrī plkst. 10.00 rajona izpildkomitejas sēžu zālē.

Sesijā paredzēts izskatīt šādus jautājumus:

1. Izglītības sistēmas attīstība rajonā.
2. Rajona ekoloģiskā stāvokļa analīze.
3. Celtniecības materiālu ražošana, izmantojot vietējās izejvielas.
4. Rajona administratīvās komisijas izveidošana.
5. Rajona Tautas deputātu padomes preses grupas izveidošana.
6. Rajona zemes komisijas izveidošana.
7. Par brīvprātīgo kārtības sargu vienību veidošanu.
8. Dažādi jautājumi.

Intervija ar LJPS rajona komitejas pirmo sekretāru A. Staužu

Kur palika komjaunatne?

● Šobrīd Latvijā komjaunatnes kā organizācijas vairs nav. Jaunajā organizācijā jāorganizējas pašiem, visiem, kas vēlas. Jāveido jaunā atribūtika — karogs, nozīmītes, biedra kartes. Tie, kas jauno organizāciju neatzīst, tajā vienkārši nestāsies...

Vasaras sākumā klusi un nemanāmi no politiskās arēnas nogāja skaitliski vislielākā jaunatnes organizācija Latvijā. Latvijas komunistiskās jaunatnes savienības, kas jau gadu desmitiem šķita stabila un nesatricināma savos mērķos, uzdevumos un masveidīgumā, vairs nav. Tās vietā nodibināta LATVIJAS JAUNATNES PROGRESA SAVIENĪBA.

Sākot sarunu ar jaunās organizācijas Preiļu rajona komitejas sekretāru AIVARU STAUŽU, pavaicāju:

— Klau, bet kāpēc pie jūsu mītnes joprojām vecā — komjaunatnes — izkārtne? Un vispār — ar ko jaunā organizācijas atšķiras no iepriekšējās?

— Ārējie atribūti — prese, izkārtnes vēl saglabāsies līdz 1991. gada 1. janvārim. Līdz tam laikam mūsu organizācija oficiāli vēl skaitīsies komjaunatne.

Būtībā Latvijas Jaunatnes progresa savienība (LJPS) ir komjaunatnes mantiniece, pašai komjaunatnei aizejot vēsturē un it kā pārejot jaunā kvalitātē.

Iepriekšējās organizācijas galvenais uzdevums bija, balstoties uz saviem biedriem, uz visiem saviem aparāta un struktūras elementiem, realizēt jauniešu vidū komunistiskās partijas izvirzītos uzdevumus. Komjaunatnes organizācija būtībā strādāja kā partijas komitejas jaunatnes lietu nodaļa ciešā vecākā biedra vadībā, līdz pat sīkumiem — scenāriju utt. — saskaņošanai. Tā tas bija līdz 1988.—1989. gadam, kaut gan gadu gaitā pakāpeniski jau mazinājās abu pušu sadarbība un ietekme.

Komjaunatnē viss bija gluži tāpat kā valstī kopumā, kad neviens vairs nedomāja par normālām ekonomiskajām attiecībām. Galvenais bija pašslavināšanās, raporti, lozungi. Jaunieši, kas tikai maksāja biedra naudu, no savas organizācijas nesaņēma ne materiālu, ne garīgu labumu. Taču bija atsevišķa jauniešu daļa, kas izmantoja visas iespējas un labumus. Organizācija darbojās tikai uz ārpusi, tās iekšienē «čiks» vien bija.

Tagad mūsu mērķis — organizācijas darbību vairāk vērst uz iekšu. Proti, tā netiks tik plaši uz āru propagandēta, un lielāks reāls materiāls un morāls labums būs organizācijas biedriem.

Nomainot nosaukumu, organizācija ir ieguvusi pilnīgu politisku un morālu patstāvību, neatkarību no sava vecākā biedra.

— Tātad jaunā organizācija atbrīvojās no komunistiskās ideoloģijas? Taču politiska organizācija tā tomēr ir?

— Jā. Mēs nevaram būt nepolitiska organizācija. Konferences dokumentos norādīts, ka orientēsimies uz demokrātisko sociālismu.

— Ar ko tad nodarbosies LJPS?

— Republikas līmenī — ar valsts jaunatnes politikas izstrādāšanu. No šī uzdevuma arī izriet organizācijas jaunais nosaukums — «progresa savienība». Konference, kas pārdēvēja organizāciju, uzskatīja, ka tieši šis jaunā nosaukuma variants vislabāk atspoguļo organizācijas biedru vēlmi, lai Latvijas jauniešiem tiktu radītas visas materiālās un garīgās iespējas sevis pilnveidošanai, lai viņu zināšanas, fiziskās un garīgās attīstības līmenis paceltos līdz pasaules standartam, lai mēs ne zināšanu, ne profesionalitātes līmenī neatpaliktu no attīstīto valstu jauniešiem.

Kā to panākt? Iedarbosimies uz valdību, meklēsim iespējas mūsu jauniešiem (organizācijas biedriem) braukt stažēties uz ārzemēm, apgūt valodas. Centīsimies organizēt tūrisma braucienus ar konkrētu mērķi, specializētos braucienus. Nesen tādas grupas sastāvā kopā ar izglītības darbiniekiem Aivars Markots bija Skotijā, kur tieši šīs turpmākās sadarbības iespējas tika apspriestas.

Rajonā darbosimies ierastajās jomās — ekoloģija, sports, jauniešu atpūta. Sadarbosimies ar jaunajiem dedā Progresa savienība skolā nav nepieciešama.

— Ceļš uz komjaunatnes organizācijas nosaukuma maiņu bija visai grūts...

— Jā, runas par organizācijas nosaukuma maiņu bija jau pirms pāris gadiem. Taču pat nesen notikušajā LĻKJS 24. kongresā vēl neriskējām to izdarīt. Tas bija diplomātisks, pārdomāts ceļš, ar jauniešiem neraksturīgu apdomīgumu — lai vēlāk nav pirkstos jākož.

Mainot nosaukumu, mēs nebūt nesarāvām saites ar citu republiku jaunatnes organizācijām, arī ar komjaunatnes organizācijām. Turklāt VĻKJS kā tāda vairs nepastāv. 21. kongress Maskavā pieņēma lēmumu, ka komjaunatne pārveidojas par jaunatnes organizāciju savienību ar sociālistisku un komunistisku orientāciju. VĻKJS kongresa delegātu lielākā daļa bija normāli, reāli domājoši jaunā cilvēki. Tāpēc šai kongresā pirmo reizi arī tika lauzts demokrātiskā centrālisma princips komjaunatnē.

Tādējādi arī mēs saglabājām savu subjekta statusu šai VĻKJS federācijā. Mūsu CK birojam tika uzdots izstrādāt līgumattiecības, uz kuru pamata LJPS ietilpst šai savienībā. Tas nozīmē, ka Maskava mūs «neregulēs», bet starp mums būs labas kaimiņu attiecības. Organizatoriski esam norobežojušies, patstāvīgi, bet palikušas politiskās saites, draudzīgas attiecības. Šai savienībā ietilpsim gluži tāpat kā Rietumeiropas jaunatnes organizāciju savienībā.

— Bet kā tad kļūt par LJPS biedru? Un ko darīt īstenajiem komjauniešiem?

— Pagaidām pārreģistrēšanās nav sākusies, jo ir vasara, atvaļinājumu laiks. Bet drīzumā to sāksim, jo līdz nākamajam gadam pārreģistrēšana ir jāizdara. Nekādi iesniegumi par izstāšanos nebūs jāraksta. Vienkārši — sāksim visu no sākuma — gan bijušie komjaunieši, gan nekomjaunieši. Jāpierod pie domas, ka šobrīd Latvijā komjaunatnes kā organizācijas nav. Jaunajā organizācijā jāorganizējas pašiem, visiem, kas vēlas. Jāveido jaunā atribūtika — karogs, nozīmītes biedra kartes...

Tie, kas jauno organizāciju neatzīst, tajā vienkārši nestāsies.

— Vai tevi nebaida pārreģistrēšanās rezultāts?

— Nē. Mani neuztrauc biedru skaits. Galu galā arī trīs biedri jau ir organizācija. Vairāk mani nodarbina problēma, kā mēs kā organizācija varēsim ekonomiski pastāvēt, nopelnīt līdzekļus. Ja mēs varēsim sevi nodrošināt, ja pie mums būs interesanti, tad arī jaunieši nāks mūsu organizācijā. Galvenais, lai tās biedri jūtas labi un jūt, ka organizācija viņus aizstāv, par viņiem interesējas.

Vispār jau organizācijai kopumā nauda ir, iekšējās rezerves, tā sakot. Ir jaunatnes saimnieciskie formējumi, pat miljonāri kā «Forums». Arī pilsētu organizācijās, kur ir Jaunatnes centri, citi saimnieciskie formējumi, naudas pietiek. Problēmas ir lauku rajonos, kur dažādu saimniecisku formējumu darbībai nav nemaz iespēju. Šinī gadījumā centrālkomiteja organizācijas darbības vadīšanai centralizēti apmaksājas divus cilvēkus darbam rajona komitejā.

— Cik noprotams, LJPS ir liela orientācija uz saimnieciesko darbību?

— Tā ir, taču jāpiebilst, ka neviens cilvēks no tā, ka Progresa savienība darbosies, necietīs. Saimnieciskās darbības rezultātā centīsimies taču ražot preces, ar darba vietām nodrošināt jaunos ļaudis. Rajonā par to varbūt vēl par agru runāt, taču republikā ir jau konkrēti piemēri jauniešu saimnieciskajai darbībai.

— Vai ar organizācijas nosaukuma maiņu saistīta arī štatu samazināšana rajona komitejā?

— Štatu samazināšanu sākām jau pirms republikāniskās konferences. Daudz kas atkarīgs no pārreģistrēšanas rezultāta. Skaidri zināms tikai tas, ka atteiksimies no diviem cilvēkiem, kas šobrīd strādā uzskaites sektorā. Tas tāpēc, ka LJPS biedru uzskaite vairs nenotiks rajona komitejā, bet gan pirmorganizācijās. Te, komitejā, būs nepieciešams viens cilvēks — grāmatvedis, kas kārtos finansu lietas.

Bet pagaidām esam četri — es, otrā sekretāre Dace Verbicka, organizatoriskā darba nodaļas vadītāja Ināra Jokste un viņas vietniece Mārīte Mence. Bet, kā jau teicu, cik mēs šeit būsim turpmāk, atkarīgs no LJPS rajona organizācijas biedru skaita.

— Starp citu, cik komjauniešu uz šo brīdi ir rajonā?

— Precīzi nezinu, bet uz 1. jūniju bija pāri trijiem tūkstošiem — 3087.

— Vai jaunās organizācijas biedri būtu jāsauc par progresistiem?

— Hm..., — nosmīnējis ūsās, sekretārs pēkšņi teica, — Sauc kaut par katlu, tik neliec uz uguns.

Laikam jau mūs tā var saukt, jo vārds «progress» organizācijas nosaukumā nozīmē mūsu centienus pēc progresa nākotnē, mūsu jauniešu un mūsu Latvijas dzīvē.

— Paldies par sarunu!

Ar progresistu līderi tikās

Silvija JOKSTE

Viesi no Moldovas

● Nedēļu mūsu rajonā uzturējās Moldovas Republikas Aneninojas rajona komjaunieši, kuri bija ieradušies ciemos pie LJPS biedriem. Sācis darboties starp abu rajonu jauniešiem nesen noslēgtais sadarbības līgums.

Komjaunieši no Moldovas Republikas Aneninojas rajona veselu nedēļu bija ciemos pie LJPS rajona organizācijas.

Sācis darboties starp abu rajonu jauniešiem nesen noslēgtais sadarbības līgums. Citu punktu vidū tajā minēti arī komjaunatnes un LJPS organizāciju grupu apmaiņas braucieni.

Viesu grupas sastāvā bija komjaunatnes Aneninojas rajona komitejas pirmais sekretārs Igors Nistors un vēl seši komjaunieši — pārsvarā skaitliski lielu komjaunatnes pirmorganizāciju sekretāri. Viņi — gaidāmā Moldovas komjaunatnes kongresa delegāti. Šinī kongresā, kas notiks 4. oktobrī, tieši Aneninojas rajona komjaunieši nolēmuši iziet ar priekšlikumu par republikas komjaunatnes organizācijas nosaukuma un mērķu maiņu, organizācijas patstāvības iegūšanu. Tāpēc jo sevišķi moldāvu jauniešus interesēja mūsu republikas komjaunatnes kongresa un konferences materiāli, jaunie Statūti, arī tas — kā notikušās pārmaiņas uztver paši jaunieši. Par to un arī par daudziem citiem jautājumiem notika saruna LJPS rajona komitejā, kur viesi tikās ar organizācijas aktīvistiem un aparāta darbiniekiem.

Viesiem no Moldovas notika ekskursija pa Preiļiem. Viņi apmeklēja siera rūpnīcu. Gan 14., gan 15. augustā bija Aglonā. Iepazinās ar Jaunaglonas lauksaimniecības skolu.

Tā kā tikai viens jaunietis no septiņu cilvēku grupas pirms šī brauciena bija bijis Latvijā, neapšaubāmi, visiem bija interesanti tuvāk iepazīties ar mūsu republiku. Tāpēc notika brauciens uz Rēzekni — iepazīšanās ar pilsētu, tās apkārtni un — arī tikšanās ar jaunajiem rēzekniešiem LJPS pilsētas komitejā.

Līvānos vietējie jaunieši organizēja viesiem ekskursijas uz Līvānu stikla fabriku, eksperimentālo koka konstrukciju rūpnīcu un Jersikas pilskalnu.

Prombraucot moldāvu jaunieši vēl pabija Rīgā, Jūrmalā un Siguldā.

Kopīgās sarunās, idejās un diskusijās pavadītās nedēļas atziņas liecina, ka sadarbība starp latviešu un moldāvu jauniešiem turpināsies. Un — ne vien idejiskā, bet arī tīri saimnieciskā jomā. Turklāt — jau rudenī gaidāms LJPS rajona aktīvistu brauciens uz Moldovu.

S. JOKSTE

abc RAJONA SKOLĀS

□ Trijiem mūsu rajona vidusskolēniem šovasar bija iespēja interLOTOS vienību sastāvā pabūt ārzemēs. Gunta Strode no Līvānu 1. vidusskolas, Normunds Patmalnieks no Preiļu 1. vidusskolas un Valērijs Boļšakovs no Līvānu 2. vidusskolas strādāja Bulgārijā. Visus ar šiem darba ceļojumiem saistītos izdevumus sedza LJPS rajona komiteja.

□ Tuvojas jaunais mācību gads. Skolās — ierasta pirms septembra rosība. Taču šogad, atšķirībā no iepriekšējiem gadiem, pirms mācību gada sākuma skolās iegriežas tikai sabiedriskās ēdināšanas, ugunsdrošības uzraudzības dienesta un sanitāri epidemiologiskās stacijas darbinieki. Nekāda cita skolotāju darba, skolu un kabinetu vērtēšana, punktu un vietu dalīšana nenotiek.

S. J.

Kā iebraukt Vecrīgā?

Daudzi jau zina, ka ar 1. jūliju ieviestas maksas caurlaides transportlīdzekļu iebraukšanai Vecrīgā. Centra rajona Tautas deputātu padome noteikusi maksu šīm caurlaidēm: gada caurlaide vieglajam transportam maksā 200 rubļus, bet kravas transportam — 250 rubļus. (Mēneša caurlaide maksā attiecīgi 30 un 50 rubļus).

Lai saņemtu gada un mēneša maksas caurlaidi, kā arī bezmaksas caurlaidi, iestāžu, uzņēmumu un organizāciju vadītājiem jāraksta iesniegums firmai «Vecpilsēta» (Rīgā, Aldaru ielā 8), kurā jānorāda automobiļa marka, valsts numurs un adrese, kur nepieciešams piebraukt.

Ja rīdziniekam vai republikas iedzīvotājam personiski vai darbavietas uzdevumā jāiebrauc Vecrīgā, viņam jāiegādājas vienreizēja maksas caurlaide. Tā maksā 5 rubļus vieglajam transportam, 25 rubļus kravas transportam un 3 rubļus motociklam. Šo caurlaidi var iegādāties darbdienās Vecrīgā, Aldaru ielā 8 — ražošanas apvienībā «Vecrīga» (5. vai 13. kabinetā) un automobiļu maksas stāvvietā zem Vanšu tilta jebkurā diennakts laikā.

Bezmaksas caurlaides izsniedz individuālo transportlīdzekļu īpašniekiem, kuri pierakstīti Vecrīgā, un valsts autotransportam, kas apkalpo tirdzniecības, sabiedriskās ēdināšanas, sadzīves pakalpojumu un sakaru objektus, kā arī Vecrīgas restauratoru kolektīvus.

Vecrīgas veikalus apkalpo arī valsts transports, kas iebrauc no republikas lauku rajoniem, un tāpēc laikus būtu jākārto arī attiecīgi dokumenti.

Atļauja iebraukt Vecrīgā uzliek par pienākumu katram transportlīdzekļa vadītājam ievērot šajā teritorijā noteikto kārtību. Noteikumi ir uzrakstīti uz caurlaides. Ja tie netiek ievēroti, Valsts autoinspekcijas darbiniekiem un kārtības sargiem ir tiesības administratīvi sodīt vadītājus un anulēt caurlaidi bez tiesībām to atjaunot.

Laimdota MUCENIECE,
Rīgas Centra rajona iekšlietu daļas valsts autoinspekcijas instruktore

(LETA)

Preses spogulī

Kā rīkotos Austrija?

Atbildot uz nedēļas laikraksta «Argumenti i fakti» korespondenta jautājumu «Kā rīkotos Austrijas valdība, ja kāda no federālajām zemēm pasludinātu neatkarību!», Austrijas republikas vicekanclers Jozefs Rigiers teicis:

— Tādu gadījumu Austrijas vēsturē vēl nav bijis. Ja tomēr pieņemt, ka kāda no federālajām zemēm pasludinātu sevi par neatkarīgu republikas ietvaros, federālās valdības pienākums— sākt sarunas ar šīs zemes pārstāvjiem. Federālajai valdībai būtu nepieciešams noskaidrot, kādu iemeslu dēļ šī zeme pasludinājusi savu neatkarību un, lai saglabātu republikas vienotību, pēc iespējas vajadzētu novērst cēloņus, kuru dēļ sperts šāds solis.

Ja tomēr neizdotos saglabāt republikas vienotību šo sarunu gaitā, tad federālajai valdībai būtu jāatzīst šīs zemes neatkarība, jo jau pati Austrijas republikas nodibināšana 1918. gadā balstījās uz tautu pašnoteikšanās tiesību ievērošanu.

Tradīcijas un pārmaiņas

Ar šādu virsrakstu laikraksts «Sovetskaja molodež» ievietojis avīzes «Sovetskaja Buhara» korespondenta S. Zainutdinova rakstu par situāciju Uzbekijā. No tā varam uzzināt, ka Kompartijai šajā republikā joprojām esot vadošā loma un tā turpinot ieņemt konservatīvas pozīcijas. Un tomēr pārmaiņas ienākot arī Uzbekijas dzīvē, sevišķi — republikas ekonomikā.

Lai gan Kompartija deklarēja uzticību «principiem», uzsākts kurss uz republikas ekonomisko patstāvību un privatizaciju, tiek veidoti kopīgi uzņēmumi ar ārzemju firmām (kāda padomju — Dienvidkorejas firma , kas izveidota Taškentā, apsolījusi jau nākamgad pārpludināt Uzbekijas tirgu ar videomagnetofoniem). Ar valdības lēmumu atļauts pārdot privātīpašumā daļu tirdzniecības uzņēmumu. Veidojas valsts komercveikalu tīkls, kurā varēs iegādāties kapitālistiskajās valstīs ražotās preces, kā arī juvelieru izstrādājumus un kažokādas.

Tomēr vislielākās izmaiņas šobrīd vērojamas lauksaimniecībā. Uzbekijā tagad zemi var iegūt privātīpašumā. Piemēram, pēdējos divos mēnešos tikai Buhāras apgabalā vien privātīpašumā pārdoti divi tūkstoši hektāru zemes. Pilnīgi izformēti divi kolhozi un uz to bāzes izveidota fermeru savienība. Un, lūk, arī pirmie rezultāti.

Daudzos republikas apgabalos lielākais deficīts šobrīd esot... piena kanna, jo neviens neplānojis tik lielu izslaukumu kāpumu. Vietējais tirgus pārpildīts arī ar citiem lauksaimniecības ražojumiem. Un līdz ar to cenas jūtami samazinājušās.

Taču problēmu republikā esot vēl daudz, sevišķi — sociālajā sfērā (Uzbekijā patlaban ir viens miljons bezdarbnieku). Joprojām daudzās vietās par līgavu jāmaksājot kalims. Nesen Samarkandas apgabalā reģistrēts savdabīgs rekords — par (kādu deviņpadsmitgadīgu meiteni — uzbekieti samaksāti 35 tūkstoši rubļu. Joprojām daudzas sievietes, sevišķi — laukos, dzīvi beidz pašnāvībā. Tam esot daudz iemeslu, no kuriem galvenie — sievietes beztiesīgais stāvoklis ģimenē un smagais darbs lauksaimniecībā, par kuru jāsaņem loti zems atalgojums.

● Kora dziedātāji pirmskara Aglonā (otrais no kreisās — A. Vasiļevskis).

Cilvēks izdzied savu mūžu

●Aglona un Lielie Anspoki — viņa dzīves svarīgākās vietas. Un to vienotāja — dziesma. Ne velti viņu vienā vietā mīļi sauca par Dzīsmeiti, bet otrā godāja par Dzīsmu tāvu. Šos dziedātāju mīļvārdus bija izpelnījies Aleksandrs Vasiļevskis.

● A. Vasiļevskis.

Decembra sākumā paies desmit gadi kopš viņa nāves. Domāju, līdz tam laikam beidzot īsti sasparosies rajona kultūras vadība un novedīs līdz galam pašdarbnieku aizsākto— Riebiņu kapos uzstādīs piemiņas akmeni. Sākums jau ielikts: ziedojumu koncertos iegūtos līdzekļus tam atvēl aglonietes, šis tas ir arī sauniešu rīcībā. Nav vienīgi kopā saucēja un līdz galam novedēja.

Līdz ar mūsu izcilā diriģenta piemiņas iemūžināšanu varētu skanīgi un zīmīgi noslēgties gads, kas mūsu kultūras vēsturē ieiet kā XX Vispārējo latviešu dziesmu svētku gads.

Aleksandra Vasiļevska diriģenta gaitas aizsākās Aglonā. Šeit pēc vēsturiskajiem dziesmu svētkiem 1931. gada 15. augustā cilvēkos radās dedzīga vēlēšanās izteikt sevi dziesmā. Radās aizsargu un katoļu jaunatnes kori. Pateicoties abām ģimnāzijām, varēja domāt par viena liela kora izveidošanu. Un tā tapa «Atbalss». Diriģenta Aleksandra Vasiļevska vadībā balsis locīja 92 dziesmu mīļotāji no tuvākas un tālākas apkaimes. Koris bija gan IX Dziesmu svētkos Rīgā, gan 1940. gada Latgales dziesmu svētkos Daugavpilī.

Bijusī «Atbalss» dziedātāja Viktorija Brakovska, atceroties tos tālos gadus, zina stāstīt par jaunā diriģenta uzņēmību un nesavtīgu atdošanos kora dziesmai. «Cik jauni mēs bijām!» — atmiņas skan kā sena mīļa dziesma.

Pensionētā kultūras darbiniece (bet aizvien vēl korī dziedošā) Elēna Švābe atceras nenogurstošo Vasiļevski piecdesmitajos un sešdesmitajos gados. Tad Aglonā sekmīgi darbojās jauktais, bet vēlāk— sieviešu koris un folkloras ansamblis.

Aglonas ciema etnogrāfiskais ansamblis festivālam Rīgā tad gatavoja uzvedumu «Kāzas», kurā piedalījās 23 sievietes un 4 vīrieši. Latgales kultūras nedēļā Rīgā uzvedumā «Pieguļā» bija jau 42 dalībnieki, no tiem 12 vīriešu kārtas.

— Pirms mēs sākām mēģinājumu, — stāsta Elēna Švābe, — viņš vienmēr prasīja: «Kaidu dzīsmeiti niv dzīdosim?» Tā mēs arī viņu iesaucām — par Dzīsmeiti.

Aglonas sieviešu koris 1967. gadā piedalījās sieviešu koru salidojumā Tukumā, bet nākošajā gadā sieviešu un vīru koru salidojumā Ogrē, kur notika jaunās estrādes atklāšana. Korī tad bija 30 dziedātājas.

Pārlapojot senus albumus, uzeju: «1968. gads. Sevišķi lielas grūtības sāgādāja morāvu tautas dziesma «Vēji pāri Buhovinai». Dziedātājas nekādi nevarēja atrast kopēju «valodu». Tāpēc diriģents tās sadalīja pa balsīm un ar katru grupu mēģinājumus sāka atsevišķi. Tad apvienoja kopā divas, pēc tam trīs grupas... Un panākumi bija. Repertuārā bija ietvertas 4 četrbalsīgas dziesmas».

Bet līdzās Aglonai pēckara gados Vasiļevski par savu cilvēku uzskatīja arī Anspokos. Šeit 1952. gadā viņš nodibināja Ždanova kolhoza jaukto kori. Vadīja korus arī kaimiņu kolhozos: Bindaros un Pieniņos. Apvienojot šos trīs kolektīvus, jau varēja piedalīties republikas Dziesmu svētkos jaunajā estrādē Mežaparkā.

1953. gadā kādās godībās Anspoku pusē radās doma pamēģināt sievām dziedāt sev tuvās tautas dziesmas. Kādas nu viņas zina. Sākumā apmulsums. Tad — uz pirmo sadziedāšanos salasījās sešas, uz otru — astoņas sievas. Un tā lieta gāja. Tā tapa šodien slavenais Saunas etnogrāfiskais ansamblis. Un, protams, Aleksandra Vasiļevska vadībā.

1954. gadā ansamblis uzstājās Preiļu estrādē. No Rīgas bija ieradies vēl studējošais Pauls Kvelde, kas sajūsminājās par diriģenta Vasiļevska veikumu.

Mēģinājumi tolaik notika kādās mājās. Un Vasiļevskis ar akordeonu uz pleca mēroja ceļu uz tiem no Pieniņiem. Stāsta, ka reiz pat kāds uz meža ceļa it kā grasījies viņam to atņemt. Bet šis ceļš uz mēģinājumiem veda arī uz citām pusēm. Visur, kur vien bija vajadzīgs Vasiļevskis. Viņš neatteica. Un paguva ierasties laikā. Un centās mēģināt pat tad, kad bija ieradušās tikai dažas dziedātājas. Šī diriģenta pienākuma izjūta disciplinēja. Pašatdeve kļuva par paraugu. Starp citu, diriģents tareiz nesaņēma nekādu atalgojumu. Un, redzot diriģenta pašaizliedzību, paši koristi sameta naudu.

Tad nāca ansambļa lielākie slavas gadi. Maskavā Latvijas kultūras dienās piedalījās tikai trīs ansambļi no Nīcas, Bārtas un Preiļiem (tā galvaspilsētā dēvēja Ždanova kolhoza ansambli). Maskavā vēl bija savs konkurss starp ansambļiem, kur mūsu dziedātājas ieguva pirmo vietu un katra saņēma pa tūkstotim(!) rubļu. Lielajos koncertos un televīzijā ansambļa uzstāšanās laikā diriģents atradās aiz aizkara (kopā ar uzveduma režisoru Amtmani-Briedīti).

Šī kolektīva uzstāšanās Maskavā, kā arī Latgales kultūras dienās, mums jau ir labi zināma. Bet neaizmirsīsim arī korus. Tā triju kolhozu apvienotais koris tobrīd bija labākais rajonā un Rīgā savā grupā ieguva ceturto vietu.

Bez darba ar šiem pašdarbības kolektīviem Aleksandrs Vasiļevskis skolās pasniedza mūzikas stundas.

Daudziem jo daudziem savā dzīvē ir nācies tikties ar pedagogu un diriģentu Aleksandru Vasiļevski. Ar savām atmiņām par viņu mēs varētu veidot raksturīgu diriģenta portretu.

Voldemārs ROMANOVSKIS
Jāņa SILICKA fotoreprodukcijas

● Etnogrāfiskā ansambļa dalībnieces (50. gadi).

● Etnogrāfiskais ansamblis Maskavas televīzijā.

Jaunās grāmatas

★ Rajona centrālā bibliotēka saņēmusi kārtējo jauno grāmatu sūtījumu.

Sērijā «Jums, vecāki» iznākusi S. Kovaļova grāmata **«Ģimenes attiecību psiholoģija»**. Autors stāsta par to, kā ģimenē izveidot veselīgu morāli psiholoģisko klimatu, kuram ir milzīga nozīme bērna personības veidošanā. Aplūkoti laulāto, kā arī vecāku un bērnu savstarpējo attiecību jautājumi, stāstīts par kopīgā darba organizēšanu mājās, par ģimenes saimniecisko un ekonomisko darbību, doti dažādi praktiski padomi.

Filozofijas zinātņu doktors A. Ivins grāmatā **«Pareizas domāšanas māksla»** izskaidro, kā mēs domājam, kā savā prātā atspoguļojam bijušo, esošo un iespējamo, kā mūsu apziņā veidojas jēdzieni, spriedumi un slēdzieni, kā izvairīties no kļūdām. Grāmata būs īpaši noderīga vidusskolēniem un studentiem.

Redakcija «Latvijas enciklopēdija» laidusi klajā vēsturisku apskatu **«Dziesmu svētki Latvijā»**.

Guna Goluba grāmatā **«Baumaņu Kārlis»** stāsta par pirmo latviešu kora (arī tautas himnas «Dievs, svētī Latviju!») un solo dziesmu komponistu Baumaņu Kārli, kas bija izcils tautas atmodas darbinieks pagājušā gadsimta otrajā pusē. Autore izmantojusi maz pētītus arhīvu materiālus un tā laika preses publikācijas.

Redakcija «Latvijas enciklopēdija» laidusi klajā J. Vāgnera pirms 60 gadiem sastādīto krājumu **«100 padomi lauksaimniekiem»**. Cilvēkiem tiek atdots viens no latviešu zinību kultūras mantojuma darbiem, kas ir pieticīgs pēc apjoma, bet jo vērtīgs praktiskas izmantošanas ziņā.

«Ģimenes enciklopēdijas» 2. sējumā aplūkoti jautājumi, kas saistīti ar mājokli, ietverot individuālo būvniecību, telpu apdari un labiekārtošanu, sadzīves tehniku. Doti padomi apģērbu konstruēšanā un šūšanā, kā arī ēdienu gatavošanā, galda klāšanā, produktu pārstrādāšanā un uzglabāšanā. 2. sējumā ietverta arī nodaļa par transportlīdzekļu uzbūvi, ekspluatāciju un remontu.

M. Kalnadruva otrajā atmiņu grāmatā **«Pēdas gar krastu»** stāsta par mūsu gadsimta 30. gadiem — saviem mācību gadiem Padures sešklasīgajā skolā un Jelgavas Skolotāju institūtā, par notikumiem Lielā Tēvijas kara laikā dzimtajā Kurzemes novadā, par grūto pēckara atjaunotnes laiku.

A. Liepas grāmatā **«Kā niedre būsi. Vecjuru saimniece»**, ietverti divi garie stāsti. Stāstā «Kā niedre būsi» autore risina latviešu literatūrā maz skartu tēmu: kādi apstākļi atsevišķiem, visai dažādiem cilvēkiem Lielā Tēvijas kara beigu posmā lika atstāt dzimteni. Stāstā «Vecjuru saimniece» parādīti bagātas lauku māju īpašnieces pārdzīvojumi 1940. gadā.

M. Kudapas humoresku krājums **«Putniņdancis jeb Kad mēs augām, tad gan tā nebija»** atklāj audzināšanas kļūdas ģimenē, skolā un sabiedrībā, rosina uz paškritiskām pārdomām pašus audzināmos.

Igora Severjaņina dzejas krājumi krievu valodā iznākuši dažādās valstīs, antoloģijās, žurnālos un avīzēs viņa darbu atdzejojumi publicēti visās Eiropas valodās, bet grāmata **«Vaļsirdīgā romance»**, lai cik dīvaini tas būtu, ir pirmais viņa dzejas pārlikums citā valodā, kas apkopots atsevišķā izdevumā.

J. Poļakova grāmatai **«Simt dienas līdz pavēlei»** bija ilgs ceļš līdz lasītājam. Kārtējo reizi atdodami manuskriptu autoram, armijas politdarbinieki aicināja uzrakstīt par armiju tādu patiesību, kas iedvesmotu un sauktu uz priekšu. «Taču nav mobilizējošas patiesības, tāpat kā nav nomelnojošas patiesības. Ir vienkārši patiesība, un tai nav vajadzīgi paskaidrojoši epiteti. Bet, ja patiesība liek noskumt un padomāt, vai tad vainīgs ir rakstnieks?», raksta J. Poļakovs.

Lasītāji saņem C. Dikensa **«Mūsu Kunga Jēzus Kristus dzīvi»**. Šīs grāmatas liktenis arī savāds. Tā uzrakstīta pirms gandrīz divīndesmit gadiem, bet parādījusies iespiesta tikai aizpērn — sešdesmit gadus pēc autora nāves. Tas noticis tādēļ, ka «Mūsu Kunga Jēzus Kristus dzīvi» rakstnieks sarakstījis saviem bērniem, bet nevis atklātībai. Manuskripts palika ģimenes rokās, un tikai pēc rakstnieka dēla nāves saskaņā ar noteikumu testamentā šis darbs varēja nākt klajā.

Ināra BATARĀGA,
rajona centrālās bibliotēkas vecākā bibliogrāfe

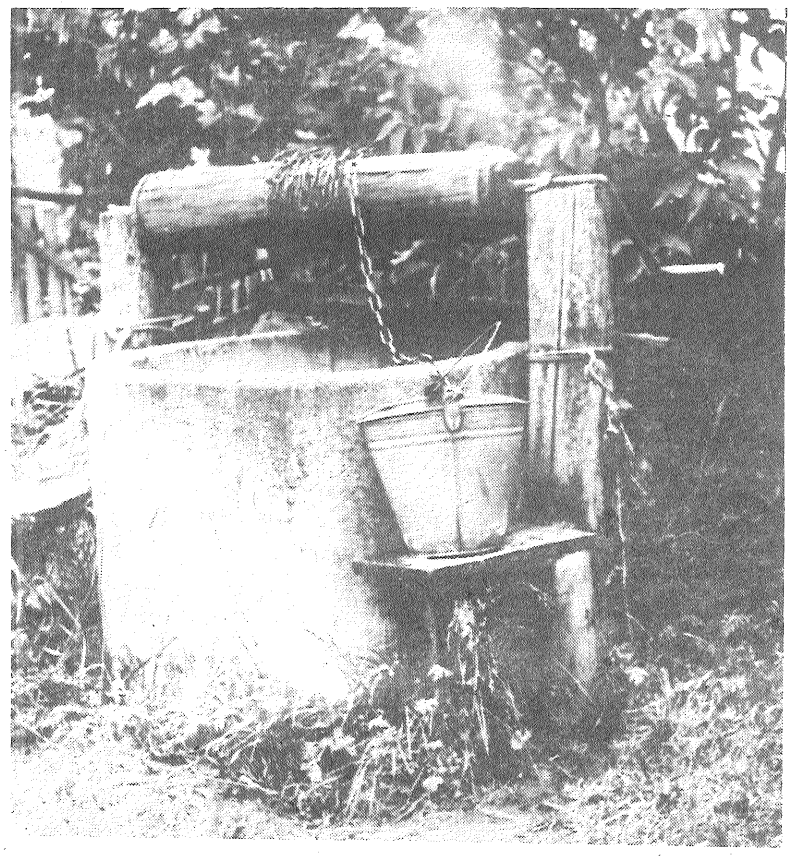

★ Tur māte no akas ūdeni nesa...

Laimdota VĪKSNAS fotoetīde

● Jūrmala,
28.—31. decembris,
Latvijas Republika

Pasaules Latviešu Uzņēmēju kongress

Kongresa uzdevumi:

☐ izveidot pastāvīgi funkcionējošu Latvijas Nacionālo uzņēmēju padomi, kurā darbotos gan Latvijas, gan ārzemju speciālisti;

☐ izveidot praktiski darbojošos biroju, kura rīcībā būs datu banka par visas pasaules latviešu uzņēmējiem, viņu praktisko ievirzi un iespējamo sadarbību ar Latviju, varbūtējās palīdzības variantiem, interesēm, vēlmēm un priekšlikumiem;

☐ dibināt asociācijas, kopfirmas, slēgt dažāda mēroga darījumus;

☐ izstrādāt ieteikumus likumdošanai, kas veicinātu Latvijas nacionālās ekonomikas attīstību.

Kongresa darbā tiek aicināti piedalīties visi ieinteresētie LR pilsoņi. Netiek noteikts nekāds kapitāla vai uzņēmēja darbību apliecinošu dokumentu cenzs. Produktīvai darbībai aicinām gan praktiķus, gan teoretiķus. Kongresā sasniegtie rezultāti kalpos Latvijai.

Pasaules Latviešu Uzņēmēju kongress notiks Latvijā, Jūrmalā, 1990. gadā no 28. līdz 31. decembrim. Noslēgumam iecerēta Jaungada kopēja sagaidīšana Rīgas pilī. Kongresa dalībniekiem ir iespēja piedalīties komercizstādē, reklamējot savu produkciju. Kā piekrišanas apliecinājums piedalīties PLU kongresā būtu jūsu pieteikums.

Privāti:

1. Vārds, uzvārds.
2. Adrese, telefons, fax, telex.
3. Specialitāte.
4. Vai vēlaties piedalīties komercizstādē? Cik kvadrātmetru liela platība būtu vajadzīga?
5. Jūsu ieteikumi.
6. Lūdzam norādīt ierašanās laiku un vietu skaitu, vai nepieciešama viesnīca?

Firmai:

1. Adrese, telefons, fax, telex.
2. Firmas nosaukums.
3. Darbošanās profils.
4. Pārstāvja vārds, uzvārds.
5. Vai vēlaties piedalīties komercizstādē? Cik kvadrātmetru liela platība būtu vajadzīga?
6. Jūsu ieteikumi.
7. Lūdzam norādīt ierašanās laiku un vietu skaitu, vai nepieciešama viesnīca?

Ir noteikta dalības maksa: Latvijā dzīvojošajiem pilsoņiem tā ir 100 rbļ., bet firmām — 2000 rbļ. Ārpus Latvijas dzīvojošajiem dalības nauda būtu vēlama ne mazāk kā 25 dolāri privātpersonām un 500 dolāri firmām, kas būtu ziedojums PLU kongresam. Šī nauda ir paredzēta kongresa organizēšanai, kā arī tehnisko līdzekļu iegādei un reklāmai. Saziedotos līdzekļus un tehniku pēc kongresa iecerēts izmantot biroja iekārtošanai, kas arī turpmāk nodrošinātu kongresa dalībniekus ar informāciju.

Latvijas Pilsoņu Kongresa laikraksts «Pilsonis» atspoguļos PLU kongresa organizēšanas gaitu un norisi, dodot informāciju par uzņēmējdarbību Latvijā. Lūdzam palīdzēt laikraksta un informācijas izplatīšanā tautiešu vidū pasaulē. Pieteikumus, informāciju, reklāmu un citas ziņas lūdzam sūtīt: **Latvija, 229070, Jūrmalā, Kaiju ielā 2, LR Jūrmalas pilsoņu komitejā, Gvido Volbrukam. Tālr.: 762010, 769225; telex 161196 METR SU; fax 007-013-2-764710.**

Pamatu, garantijas un segumu finansiālai un saimnieciskai darbībai Latvijā un citā Baltijā nespēs dot viena pati valdība vai politiķi, šīs garantijas dos pati tauta, apliecinot tās ar savu iniciatīvu un atbildību.

Pasaules Latviešu Uzņēmēju kongresa rīcības komiteja
LR Pilsoņu Kongresa pilnvarotais pārstāvis PLU kongresa rīkošanai (rīcības komitejas priekšsēdis)
G. VOLBRUKS

TAS VAR INTERESĒT

Liepājas rajona saimniecībās šogad izaugusi laba raža. Tomēr lielražotājus pārspējis kāds brīvzemnieks. No viena hektāra viņš iekūlis vidēji 81 centneru graudu.

☐

Balvos būs sava municipālā policija. Paredzams, ka nākamgad kārtību pilsētā uzraudzīs pieci policisti. Tādēļ Balvu pilsētas izpildkomiteja aicina pieteikties fiziski spēcīgus un izglītotus (vēlams — ar augstāko izglītību) vīriešus, kuri būtu ar mieru kļūt par pirmajiem policistiem.

☐

PSRS pagājušajā gadā ārvalstīs iepirkusi 597,3 tūkstošus tonnu gaļas. Galvenie piegādātāji ir Ķīna, VFR, Francija un Ungārija. Gaļu un tās produktus PSRS iepērk arī VDR, Holandē, Jaunzēlandē, ASV un Brazīlijā.

☐

Padomju kosmonautu alga esot no 300 līdz 550 rubļiem mēnesī. Pēc katra kosmiskā lidojuma kosmonauti saņemot no 10 000 līdz 15 000 rubļu lielas prēmijas.

☐

Joprojām nav īsti skaidrs, cik līdzekļu PSRS tērē militārajām vajadzībām. M. Gorbačovs min 77,3 miljardus rubļus, ASV CIP speciālisti 135—165 miljardus, bet PSRS AP deputāts O. Bogomolovs ekonomistu tikšanās reizē nosaucis 200 miljardus rubļu lielu summu.

☐

Pērn vidusmēra amerikāņa alga bijusi 24 336 dolāru gadā, vidusmēra amerikānietes — 17 056 dolāri. ASV prezidents saņēmis 150 tūkstošus dolāru. Taču visbagātākie 1989. gadā bijuši nevis prezidents vai kapitālisti — «izsūcēji», bet gan estrādes zvaigznes. Piemēram, Maikls Džeksons un Madonna pērn nopelnījuši katrs attiecīgi 65 un 23 miljonus dolāru.

☐

Ārzemju raidstacijas prognozē, ka tuvākajā laikā no PSKP izstāsies vairāk nekā 5 miljoni cilvēku. PSRS tautas deputāts A. Jemeljanovs paziņojis, ka partijas aparāts joprojām ieņem konservatīvas pozīcijas un negrib apzināties, ka tauta politizējusies. Tieši šis apstāklis arī radīšot partokrātijas noiešanu no skatuves.

☐

Kā izriet no PSRS iekšlietu ministrijas datiem, šī gada pirmajā pusē iekšlietu un prokuratūras iestādes reģistrējušas 1 263 000 noziegumu, kas ir par 160,8 tūkstošiem vairāk nekā pērn šinī laikā. 16,3 procenti no tiem ir smagi noziegumi.

☐

Arvien palielinās to cilvēku skaits, kuri grib izvest uz ārzemēm preces, apejot muitas ierobežojumus. Par atļauju pārvest pāri robežai tikai vienu kravas partiju muitniekiem jau piedāvājot no 100 līdz 200 tūkstošiem rubļu. Nesen no darba atbrīvots kāds caurlaižu punkta vadītājs. Viņš par konsultāciju, ko stundas laikā sniedza kādam kooperatīvam, saņēmis 50 tūkstošus rubļu. Bet Maskavas lidostas «Šeremetjevas-2» muitnieki ironizē, ka summu, kas mazāka par 2 tūkstošiem rubļu, ko viņiem piedāvā kā «pateicību», šie uzskatot par personisku apvainojumu.

☐

Šī gada 14. jūlijā nodedzis V. I. Ļeņina muzeja eksponāts netālu no Ļeņingradas — telts Razļivā. Nelaimi sargs atklājis pulksten 6 no rīta. Ugunsdzēsēju komanda ieradusies nekavējoties, taču no telts bijis palicis pāri tikai metāla karkass. Muzeja darbinieki, vietējās mežsaimniecības strādnieki un Padomju Armijas karavīri eksponātu atjaunojuši dažās stundās. Notiekot šī notikuma izmeklēšana.

☐

Ļeņingradā Ižoras rūpnīcā sociologi veikuši aptauju, lai noskaidrotu, ko strādnieki domā par sabiedrības tālāko attīstību. Uz jautājumu «Kas ir komunisms?» 37 procenti aptaujāto atbildējuši — «utopija». 7 procenti uzskata, ka komunisms ir «jauna ideoloģija», bet 10 procenti — «nesasniedzama tāla nākone, paradīze virs Zemes».

(Pēc preses materiāliem)

Redaktors Pēteris PIZELIS

DAŽĀDI

PĀRDOD maju Duntiškos, 1,5 km attālumā no Riebiņiem. Tuvākas ziņas kolhoza «Sarkanais Oktobris» kantorī pie Sabanska.

PĀRDOD jaunu traktoru T-40 AM. Adrese: Jēkabpils, Zīlānu 4, dz. 12, pēc plkst. 17.00.

TRADICIONĀLAIS

XX MOTOKROSS

«SAUKA-90»

notiks Saukā, Ormaņkalna trasē 15. septembrī plkst. 12.00 125 cm³ «A» (jauniešiem), 250 cm³ «B», līdz 500 cm³ «A» un līdz 1000 cm³ ar blakusvāgi «A» motociklu klasēs.

SVECĪSU VAKARI

Jersikas pagastā notiks:

8. septembrī Jersikas kapos plkst. 18.00, Madaliņas kapos — plkst. 19.00, Meža kapos — plkst. 20.00;

15. septembrī Skaparu kapos plkst. 18.00, Upenieku kapos — plkst. 19.00, Iesalnieku kapos — plkst. 20.00.

SĒRO

Latvijas saule,
Rokas uz krūtīm man saltec.
Es aizeju projām,
Tu bērniem un mazbērniem
paliec.
(A. Skalbe)

Izsakām līdzjūtību Eduardam Zeimotam sakarā ar TĒVA nāvi.

Līvānu eksperimentālās koksnes konstrukciju rūpnīcas kolektīvs

● LAIKRAKSTĀ PUBLICĒTIE MATERIĀLI NE VIENMĒR ATSPOGUĻO REDAKCIJAS VIEDOKLI. PAR PERSONU VĀRDU UN UZVĀRDU, SKAITĻU UN FAKTU PAREIZĪBU ATBILD RAKSTU AUTORI.

● MŪSU ADRESE: 228150, Preiļos, Aglonas ielā 1.

● REDAKCIJAS TĀLRUŅI: redaktors — 22059, redaktora vietniece, lauku dzīves un sporta nodaļas — 21759, redaktora vietniece izdevumam krievu valodā — 22154 atbildīgais sekretāre — 21996, sabiedriski politiskā nodaļa — 21769, rūpniecības, celtniecības un kultūras nodaļas — 21965, vēstures, skolu dzīves un jaunatnes nodaļa — 22203, grāmatvedība, uzziņas par sludinājumiem — 22305.

Laikraksts «Novadnieks» iznāk kopš 1950. gada 29. marta otrdienās, ceturtdienās un sestdienās latviešu un krievu valodās. Iespiests Latvijas izdevniecību, poligrāfijas un grāmatu tirdzniecības apvienības Daugavpils tipogrāfijā (Daugavpilī, Valkas ielā 1). Izdevniecība «Avīze» (Rīgā, K. Valdemāra ielā 105). Viena nosacītā iespiedloksne. Ofsetiespiedums. Izdevējdarbības licence Nr. 000069.
«Новадниекс» («Земляк»). Газета Прейльского района на латышском языке.

Metiens 13 902 eksemplāru (latviešu valodā — 9 961 eks., krievu valodā 3 941 eks.).
Indekss 68169.
Pas. 760.